

УДК 159.9

Тисячник І. В.¹, Медведєв Д. В.²

¹ канд. психол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. СН-116 ЗНТУ

МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У ГРУПАХ ЛЮДЕЙ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Міжособистісні стосунки грають важливу роль, яку не можна недооцінити у нашому житті. Так, психологи кажуть, що залежно від того, які стосунки у групі, вони можуть по-різному впливати як на людину, так і у групі взагалі. Впливати вони можуть як позитивно, стимулюючи до навчання, праці, самовдосконалення, розробки та підтримання гармонійних відносин у групі, так і негативно: зниження успішності у тому ж самому навчанні, праці, встановлення деструктивних відносин, а останнє може навіть призводити до жахливих наслідків як нервовий зрив та інше.

Міжособистісні стосунки досліджували і досліджують багато науковців, через те що людські міжособистісні стосунки є невичерпним джерелом знань про такий аспект життя людини як спілкування, а також її взаємодії у групах з іншими членами і їх вплив один на одного. Серед науковців, які досліджували і досліджують міжособистісні стосунки були такі як Р. С. Немов, Е. П. Льїн, Н. В. Куніцина та багато інших. Міжособистісні стосунки інтерпретують по-різному, так Р. С. Немов виділяв в основних міжособистісних стосунках любов, дружбу, ворожнечу та самотність, а Е. П. Льїн – знайомства, приятельські відносини, дружба, любов, ворожнеча,

заздрість, рівність, визнання, альтруїзм та егоїзм. При розгляді міжособистісних стосунків у різних працях психологів, можна виділити декілька основних видів цих стосунків, а саме: дружба, любов, ворожнеча і самотність.

Так, дружба характеризується тим, що в ній суб'єкти симпатизують один одному, отримують задоволення від їх спільного проведення часу, а також що є найголовнішим, вони задовольняють свої соціальні потреби.

Причиною ворожнечі і як наслідок ненависті є насамперед наші розбіжності, які можуть виявлятися в інтелектуальному плані, культурних особливостях. Так, норма для одного індивіда може бути недопустима для іншого, особистих особливостях таких як темперамент, або в розбіжності характеру. Ворожнеча може набувати різних форм таких як ненависть, озлобленість, ксенофобія та цинізм.

Самотність не залежить від кількості соціальних контактів – самотньою людиною може себе відчувати той, хто має багато соціальних контактів і спілкується кожен день. Причиною самотності у людей найчастіше буває низька самооцінка, страх отримати насмішки та осудження від інших індивідів, невміння спілкуватись, внутрішня скованість, невпевненість у своїх силах тощо.

Період юності є сполучною ланкою, яка з'єднує підлітковий і дорослий період. У період юності продовжується тенденції, які були закладені ще у підлітковому віці, це такі як становлення і реалізація себе у різних сферах життєдіяльності. Збільшення спілкування між юнаками та їхніми батьками передбачає збільшення демократизації відносин, але у той же час юнаки потребують більшої автономності і незалежності не тільки у особистісному плані, а у просторі теж, що може провокувати конфлікти між ними. Юнаки у цей період потребують спілкування з близькими дорослими для звернення до їх життєвого досвіду, а також для довірливих розмов з ними для того, щоб поділитися з ними інтимними проблемами.

Спілкування з однолітками продовжує відігравати велику роль у житті юнаків, а саме розширюється коло спілкування, час на спілкування, а також збільшення потреби у цьому спілкуванні. Паралельно з цим йде індивідуалізація та поглиблення у спілкування. Продовжуючи підліткові тенденції, відносини юнаків стають більш вибірковими, тісними і глибокими. Дружба у юнацькому віці характеризується вірністю та близькістю. Також у цьому віці виникає потреба в усамітненні. Хоча юність і розвиває основні тенденції підліткового віку, але у цей вік інтенсивно розвивається саморегуляція, підвищується контроль за своєю поведінкою, проявом емоцій. Настрій в ранній юності стає більш стійким і усвідомленим. Діти в 16-17 років, незалежно від темпераменту, виглядають більш стриманими, врівноваженими, ніж у 11-15 років. У цей час починає розвиватися і моральна

стійкість особистості. У своїй поведінці юнаки все більше орієнтуються на власні погляди, переконання, які формуються на основі набутих знань і свого, нехай не дуже великого, життєвого досвіду. Знання про навколишній світ і нормах моралі об'єднуються в його свідомості в єдину картину.

Не останню роль у міжособистісних стосунках юнаків і зокрема студентів відіграє любов. Але як в усіх міжособистісних стосунках, любов схильна до впливу гендерних особливостей. Існують статеві відмінності в проявах і динаміці любові. Чоловіки є більш влюбливими, вони набагато довше жінок виходять зі стану закоханості, для них також важлива як фізична та ігрова сторона відносин. Жінки більш залучені в любовні відносини, про них можна сказати, що вони «парять в хмарах».

Загалом проблема міжособистісних стосунків досліджується, але є не дуже вивченою, хоча вона і є частиною популярної зараз соціальної психології. Через це проблема міжособистісних стосунків у юнацькому віці теж не отримала необхідної уваги, хоча вона є досить важливою як у житті суспільства загалом, так і у житті кожної людини зокрема. Так, міжособистісні стосунки дійсно можуть досить суттєво вплинути на успішність студентів, підвищити ефективність праці юнаків на робочих місцях, та насамперед підтримувати здорові відносини у групі та психічне здоров'я кожного із членів цієї групи. Але через те, що міжособистісні стосунки насамперед є інтимними, вплив на них задля оптимізації процесу навчання, або праці є дуже складною задачею, яка потребує досить багато як просто бажання, так і винахідливості.